

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/32/2014
Identifikačné číslo spisu:	8011200609
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8011200609.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a zo sudcov JUDr. Petry Príbělskej, PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcu: Consumer Finance Holding, a.s., sídlom Hlavné nám. 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130, zastúpený: Beňo & partners, advokátska kancelária s.r.o., sídlom Nám. sv. Egídia 95, Poprad, proti žalovanému: Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, so sídlom Prievozská 32, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0323/99/2011 zo dňa 12. júla 2011, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/108/2011-106 zo dňa 16. januára 2014, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/108/2011-106 zo dňa 16. januára 2014 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu žalobcu, ktorou žiadal súd o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0323/99/2011 zo dňa 12.07.2011, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. P/0042/07/11 zo dňa 19.04.2011, ktorým uložil žalobcovi pokutu 10.000,- eur a to pre porušenie ustanovenia § 7 ods. 1 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. a/ a § 8 ods. 1 písm. d/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) a to zákazu použitia nekalých obchodných praktík realizáciou obchodnej praktiky, ktorá je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a nekalej obchodnej praktiky vo forme klamlivého konania vo vzťahu k cene služby ako k spôsobu jej výpočtu.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že posúdením obsahu zmluvy o úvere správny orgán zistil, že účastník konania nerešpektoval zákonom vymedzený pojem spotrebiteľského úveru podľa § 2 písm.

a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), keď do úveru v sume 5 142,90 € rovnajúci sa k doplatku kúpnej ceny podľa kúpnej zmluvy zarátal aj sumu 1 800,02 €, to znamená náklady spojené s poskytnutím pôžičky, ktoré nie sú úverom. Ďalej zistil, že zmluva o úvere neobsahuje podľa § 4 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. V zmluve o úvere sú uvedené len náklady spojené s poskytnutím pôžičky vo výške 1 800,02 €, pričom chýbajú náklady uvedené v bode 3A formulára vo výške 2 625,28 €. Zmluva o úvere taktiež neobsahuje údaje podľa § 4 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. konkrétnu výšku a termíny jednotlivých splátok, členenie na splátky, istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedené údaje sú síce obsiahnuté v splátkovom kalendári v tzv. dohode o platbe - faktúre, ktorá je však doručená spotrebiteľovi až pri podpise zmluvy o úvere. Aj keď podľa časti zmluvy o úvere „Spoločné ustanovenia“, prvá veta splátkový kalendár tvorí neoddeliteľnú časť zmluvy o úvere, správny orgán považoval takúto obchodnú prax za neprípustnú, odporujúcu čestnej obchodnej praxi. Je neprípustné, aby podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré zmluva pod sankciou neplatnosti alebo v prípadoch podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch pod sankciou straty práv veriteľa na úroky a poplatky musí obsahovať, boli spotrebiteľovi len dodatočne po podpise zmluvy doručované poštou a zároveň vyhlasované za neoddeliteľnú súčasť zmluvy a to bez toho, aby bol k tomu potrebný písomný súhlas druhej zmluvnej strany, ktorou je spotrebiteľ tak, ako to vyžaduje Občiansky zákonník vo svojej všeobecnej úprave o právnych úkonoch a zmluvách. Za neprípustné považuje, aby spotrebiteľ bral výšku úveru len na vedomie a aby jeho podpis na zmluve nahrádzal jeho výslovný a jednoznačný súhlas s výškou úveru. Jednoznačná dohoda je podstatnou náležitosťou zmluvy podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch a je potrebná pre vznik zmluvy o to viac, keď do úveru účastník konania zahrnul náklad, o ktorom spotrebiteľa preukázateľne formou formulára pred podpisom zmluvy neinformoval. Podmienku, podľa ktorej má spotrebiteľ účastníkovi zaplatiť 1 800,02 € považuje zároveň za neprijateľnú podľa § 53 ods. 4 písm. a/ Občianskeho zákonníka. Nesprávna je aj percentuálna miera nákladov uvedená v zmluve o úvere v hodnote 14,28%. Aj keď účastník konania v zmluvnej podmienke uviedol, že spotrebiteľ podpisom zmluvy prehlasuje, že bol písomne oboznámený so zmluvnými podmienkami prostredníctvom formulára, ktorý mu bol doručený a tento prevzal, na túto zmluvnú podmienku správny orgán neprihliadal a posúdil ju ako neprijateľnú, lebo táto zmluvná podmienka je v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, nakoľko na spotrebiteľa neprijateľne prenáša dôkazné bremeno v otázke oboznámenia sa s obsahom formulára. Okrem iného za nedôvodnú považuje krajský súd žalobnú námietku, že na vyhlásenie podmienky za neprijateľnú je potrebné podanie osobitnej žaloby na ochranu spotrebiteľa.

Právne odôvodnil krajský súd svoje rozhodnutie ustanoveniami § 7 ods. 2 písm. a/, § 2 písm. p/ a u/, § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 5, § 4 ods. 2 písm. i/, § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Rozhodnutie o trovách konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p..

Krajský súd rozhodol potom, čo jeho predchádzajúci rozsudok zo dňa 03. apríla 2012, bol uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Sžo/44/2012 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Najvyšší súd napadnutý rozsudok zrušil výlučne z dôvodov jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, t.j. z dôvodu, že sa krajský súd nevysporiadal so všetkými žalobnými námietkami žalobcu v žalobe. V ďalšom konaní teda krajský súd viazaný právnym názorom najvyššieho súdu opätovne rozhodol rozsudkom, ktorý je predmetom tohto odvolacieho konania.

II.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že odvolací súd zruší rozhodnutie žalovaného a vráti mu vec na ďalšie konanie. Uviedol, že napadnutý rozsudok je nesprávny z dôvodov § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p. Podľa vysvetliviek na vyplnenie formulára o zmluvných podmienkach zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyhláška MF SR č. 620/2007

Z.z. je poskytovateľ úveru povinný vyplniť údaj o nákladoch uvedených v § 2 písm. c/ prvom až piatom bode zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu RPMN a sú povinné na získanie ponúkaného spotrebiteľského úveru. Žalobca má za to, že náklady spojené s poskytnutím pôžičky nie sú ani jednou položkou v uvedenom ustanovení, jeho postup pri oboznamovaní spotrebiteľa s podmienkami poskytnutia úveru je preto správny. Celkovou výškou spotrebiteľského úveru sa rozumie maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobca v posudzovanom prípade poskytol úver v celkovej výške 2 959,12 €, táto výška je v zmluve uvedená v časti „spôsob financovania“ ako „výška úveru celkom“. S touto výškou a teda v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedenou výškou poskytnutého úveru spotrebiteľ súhlasil. V tom istom oddiele zmluvy bol spotrebiteľ súčasne informovaný o tom, aká čiastka tejto zmluvy predstavuje „náklady s poskytnutím pôžičky“. Celková výška spotrebiteľského úveru predstavovala sumu 6 942,92 €, z toho na financovanie kúpy konkrétneho tovaru bolo spotrebiteľovi poskytnutých 5 142,92 € a na poskytnutie konkrétnej služby (sprostredkovanie spotrebiteľského úveru) bolo poskytnutých 1 800,02 € - obe položky tvoria istinu úveru a o tejto skutočnosti bol spotrebiteľ výslovne upovedomený jednak v predzmluvnom formulári podľa § 3 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. a vyhlášky č. 620/2007 Z.z. ako aj v zmluve o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. e/ a s takouto výškou súhlasil. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch sa ročnou percentuálnou mierou nákladov rozumie sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy č. 1 z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výška poskytnutého spotrebiteľského úveru. Žalobca nevidí v čom má spočívať nepravdivosť údajov RPMN, nakoľko v zmysle zákonnej definície je RPMN percentuálne vyjadrenie nákladov spotrebiteľského úveru za rok k pomeru celkových nákladov spotrebiteľa a celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Súd prvého stupňa tak vydal rozhodnutie, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi. Na to, aby bola splnená skutková podstata nekalej obchodnej praktiky, je potrebné, aby existovala aspoň percentuálna možnosť, aby si priemerný spotrebiteľ mohol vysvetliť ponúkanú cenu inak, než v skutočnosti je.

III.

Žalovaný sa vyjadril k podanému odvolaniu žalobcu a navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a nepriznať žalobcovi náhradu trov konania. Uviedol, že na vzťahy spotrebiteľ a predávajúci sa analogicky vzťahuje Smernica Európskeho parlamentu a rady 2005/29/ES z 11.05.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu. Z výsledkov kontrol zo dňa 13.01.2011 a zo dňa 02.02.2011 zameraných na spôsob poskytovania informácií spotrebiteľovi prostredníctvom formulára o zmluvných podmienkach spotrebiteľského úveru pred uzavretím zmluvy vyplýva, že v otázke výšky úveru, jeho čerpania, výšky celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytnutím úveru a hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov spotrebiteľa spojených s poskytnutím úveru a hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov tento spôsob vykazuje znaky nekalej obchodnej praktiky vo forme klamlivého konania podľa § 8 ods. 1 písm. d/ zákona. Môže spôsobiť to, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože uvádza do omylu, alebo môže viesť do omylu spotrebiteľa vo vzťahu k cene alebo výpočtu ceny, ktorú má za úver zaplatiť. Podľa názoru žalovaného je nedostačujúce, aby spotrebiteľ výšku úveru, ktorá presahuje doplatok kúpnej ceny výrobku len bral na vedomie a aby jeho podpis na zmluve, nahrádzal jeho výslovný a jednoznačný súhlas s výškou úveru, jednoznačná dohoda, ktorá je podstatnou náležitosťou zmluvy podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, o to viac, keď do úveru pred podpisom zmluvy žalobca zahrnul aj náklad, o ktorom neinformoval prostredníctvom formulára. Čo sa týka ostatných náležitostí zmluvy o úvere, žalovaný má za to, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. konkrétnu výšku a termíny jednotlivých splátok v členení na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. Zmluva o úvere obsahuje len výšku celkovej splátky, počet splátok a dátum prvej splátky s tým, že ďalšie splátky sú splatné vždy 23. dňa v mesiaci. Uvedené údaje sú síce obsiahnuté v splátkovom kalendári, ktorý je však spotrebiteľovi doručený až po podpise zmluvy o úvere. Čo sa týka RPMN, podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch, percentuálnou mierou nákladov je sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy č. 1 z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výška poskytnutého spotrebiteľského úveru. Uvedený rozdiel je spôsobený rozdielnymi vstupnými údajmi pri výpočte, nakoľko prvostupňový

správny orgán vychádzal z výšky skutočne poskytnutého úveru, t.j. 5142,90 €. Ročná percentuálna miera nákladov na základe použitia uvedenej položky predstavuje hodnotu 31,61% a nie 14,28%.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk, najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Súd v intenciách § 244 ods. 1 O.s.p. preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Predmetom tohto konania bolo rozhodnutie žalovaného č. SK/0323/99/2011 zo dňa 12.07.2011, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. P/0042/07/11 zo dňa 19.04.2011, ktorým uložil žalobcovi podľa § 7 ods. 1 v nadväznosti na § 7 ods. 2 písm. a/ a § 8 ods. 1 písm. d/ zákona o ochrane spotrebiteľa pokutu 10 000,- € a to pre porušenie zákazu použitia nekalých obchodných praktík realizáciou obchodnej praktiky, ktorý je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a nekalej praktiky vo forme klamlivého konania vo vzťahu k cene služby ako k spôsobu jej výpočtu. Kontrolou žalovaného bolo zistené, že spotrebiteľ dňa 08.03.2010 uzatvoril s predajcom AUTOCENTRUM AAA AUTO, a.s. Bratislava kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bolo ojazdené motorové vozidlo CITROEN C1 1.0 VV Ti PLUS v kúpnej cene 7 347,- €. Pri podpise kúpnej zmluvy spotrebiteľ zaplatil predajcovi zálohu na kúpnu cenu v sume 2 204,10 €. Podľa bodu V. písm. b/ kúpnej zmluvy doplatok kúpnej ceny vo výške 5 142,90 € mal byť predajcovi doplatený najneskôr do 10 dní po poskytnutí pôžičky zo strany žalobcu. Toho istého dňa uzatvoril spotrebiteľ so žalobcom aj zmluvu o úvere. Podľa tejto zmluvy spotrebiteľovi mal byť poskytnutý úver v sume 6 942,92 €, pričom táto suma pozostávala z doplatku kúpnej ceny a z nákladov spojených s poskytnutím pôžičky v sume 1 800,02 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že na predmetné konanie je potrebné aplikovať tak vnútroštátnu, ako aj európsku legislatívu. Na vzťahy spotrebiteľ a predávajúci sa vzťahuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/Es z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu. Táto Smernica poskytuje ochranu spotrebiteľom v bodoch 6, 14 a 15. Vnútroštátny predpis a to zákon o ochrane spotrebiteľa a zákon o spotrebiteľských úveroch, je vo vzťahu k tejto európskej úprave lex specialis.

Podľa § 2 písm. p/ zákona o ochrane spotrebiteľa, obchodnou praktikou sa rozumie konanie, opomenutie konania, spôsob správania, alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi.

Podľa § 7 ods. 2 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa, obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a ak podstatne narušuje, alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 8 ods. 1 písm. d/ zákona o ochrane spotrebiteľa, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu k cene alebo k spôsobu výpočtu ceny alebo existencie cenovej výhody.

K jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu najvyšší súd uvádza nasledovné:

Pokiaľ ide celkovú výšku úveru, podľa názoru najvyššieho súdu je neprípustné, aby žalobca zahrnul do celkovej ceny úveru aj náklad (poskytnutie konkrétnej služby ako sprostredkovanie úveru vo výške 1800,02,- eur). Takéto konanie žalobcu nezodpovedá dikcii § 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej, spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Nie je teda pravdou, ako uvádza žalobca, že je možné do celkovej ceny úveru zahrnúť aj náklady úveru.

Je potrebné poukázať na to, že v predmetnom prípade bola kontrola žalovaným začatá na podnet spotrebiteľa, ktorý poukázal na neúmerné náklady s poskytnutím úveru vo výške 1 800,02 €. Najvyšší súd je zhodne s krajským súdom toho právneho názoru, že žalobca sa v neprospech a na škodu spotrebiteľa odchyľil od zákona o spotrebiteľských úveroch v otázke stanovenia výšky úveru, celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, RPMN (ročná percentuálna miera nákladov), čím vystavil spotrebiteľa do omylu. V zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa pritom postačuje len možnosť, aby bol spotrebiteľ uvedený do omylu.

Čo sa týka námietky ohľadom RPNM, podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch, percentuálnou mierou nákladov je sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy č. 1 z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru. Vstupným údajom vo výpočte je výška skutočne poskytnutého úveru, t.j. v tomto prípade 5 142,90 €. Je teda jednoznačné, že žalobca neuviedol správnu výšku RPMN, ročná percentuálna miera nákladov na základe použitia uvedenej položky predstavuje hodnotu 31,61% a nie 14,28%.

Vzhľadom na uvedené, najvyšší súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. a neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.